

Ministerstvo
vnitra

Ex post RIA zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech

Mgr. Petra Tesařová

vedoucí oddělení evidence obyvatel

odboru správních činností

Ex post RIA zákona o evidenci obyvatel

- Odbor správních činností Ministerstva vnitra vykonává státní správu na úseku evidence obyvatel a rodných čísel a z tohoto titulu navrhl do výhledu přezkumu účinnosti regulace zařadit za Ministerstvo vnitra záměr přezkumu zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel) s termínem realizace do 30. 9. 2026.
- Vzhledem k tomu, že u zákona o evidenci obyvatel nebyla RIA zpracována s ohledem na datum jeho účinnosti, je provedení ex post RIA na místě. Zpracování dobrovolného přezkumu účinnosti regulace podle obecných zásad v období začátku nové vlády představuje poměrně významnou a v blízké době neopakovatelnou příležitost, která by umožnila reagovat na zjištěné nedostatky stávající právní úpravy.
- Schválený proces přezkumu účinnosti regulace by měl poskytnout skutečný obraz o kvalitě právních předpisů v České republice a jejich efektivitě při prosazování vládních politik a opatření. Ex post RIA je také základem pro systematický sběr a sdílení dat, na kterých by měly spolupracovat všechny orgány státní správy.

Jednotlivé kroky pro zpracování zprávy z přezkumu zákona o evidenci obyvatel

- **Analýza materiálů souvisejících s předložením zákona o evidenci obyvatel a jeho novelizací**, shrnout nejzásadnější vývoj právní normy od data účinnosti po současnost.
- **Konkrétní otázky pro dotazníkové šetření do území** (krajské a obecní úřady).
- **Konkrétní otázky pro sběr dat v rámci resortu MV a ostatním dotčeným subjektům.**

Jednotlivé kroky pro zpracování zprávy z přezkumu zákona o evidenci obyvatel

- K řešení ex post RIA zákona o evidenci obyvatel byla zřízena pracovní skupina v rámci odboru správních činností MV, která se pravidelně schází a pracuje na jednotlivých krocích potřebných k vyhodnocení účinnosti regulace.
- Nezbytnou součástí ex post RIA je **součinnost krajských a obecních úřadů**, aby byly identifikovány všechny podstatné dopady stávající právní úpravy do území.
- Proběhlo dotazníkové šetření v prostředí **Jednotného informačního systému sběru dat (JISSD)** určené pro krajské a obecní úřady.

Jednotlivé kroky pro zpracování zprávy z přezkumu zákona o evidenci obyvatel

- Zároveň byly osloveny jednotlivé odbory v rámci Ministerstva vnitra a další dotčené subjekty, na jejichž působnost má vliv problematika evidence obyvatel a rodných čísel.
- Po skončení dotazníkového šetření byla získaná data vyhodnocena v rámci analytického modulu JISSD, který umožňuje zpracovat tvrdá data zaslaná z provedeného průzkumu.

Jednotlivé kroky pro zpracování zprávy z přezkumu zákona o evidenci obyvatel

- Ministerstvo vnitra aktuálně **vyhodnocuje datové zdroje**, kterými disponuje pro účely posouzení dopadů stávající regulace.
- Jedná se o anketní dotazník určený ohlašovnám, matrikám a obcím s rozšířenou působností zpracovaný prostřednictvím JISSD, dále jsou to údaje o mobilitě obyvatel České republiky získané prostřednictvím geolokačních dat mobilních telefonů a v neposlední řadě vlastní statistiky Ministerstva vnitra.
- **Anketní dotazník** byl aktivní v období 10. 3. - 12. 4. 2026 (sběr dat byl oproti původně stanovenému termínu na žádost více obcí o dva pracovní dny prodloužen), bylo sesbíráno celkem 3666 záznamů.

Vyhodnocení účasti dotazníkového šetření

- Celkem se zúčastnilo **13 krajů**.
- Celkem se zúčastnilo **3508 obcí a 80 městských částí či městských obvodů**, které zahrnují souhrnně 9 250 596 obyvatel a představují počet 56,09% obcí České republiky.

Vyhodnocení účasti dotazníkového šetření

- Rozložení zúčastněných obcí podle počtu obyvatel s trvalým pobytem (2021):

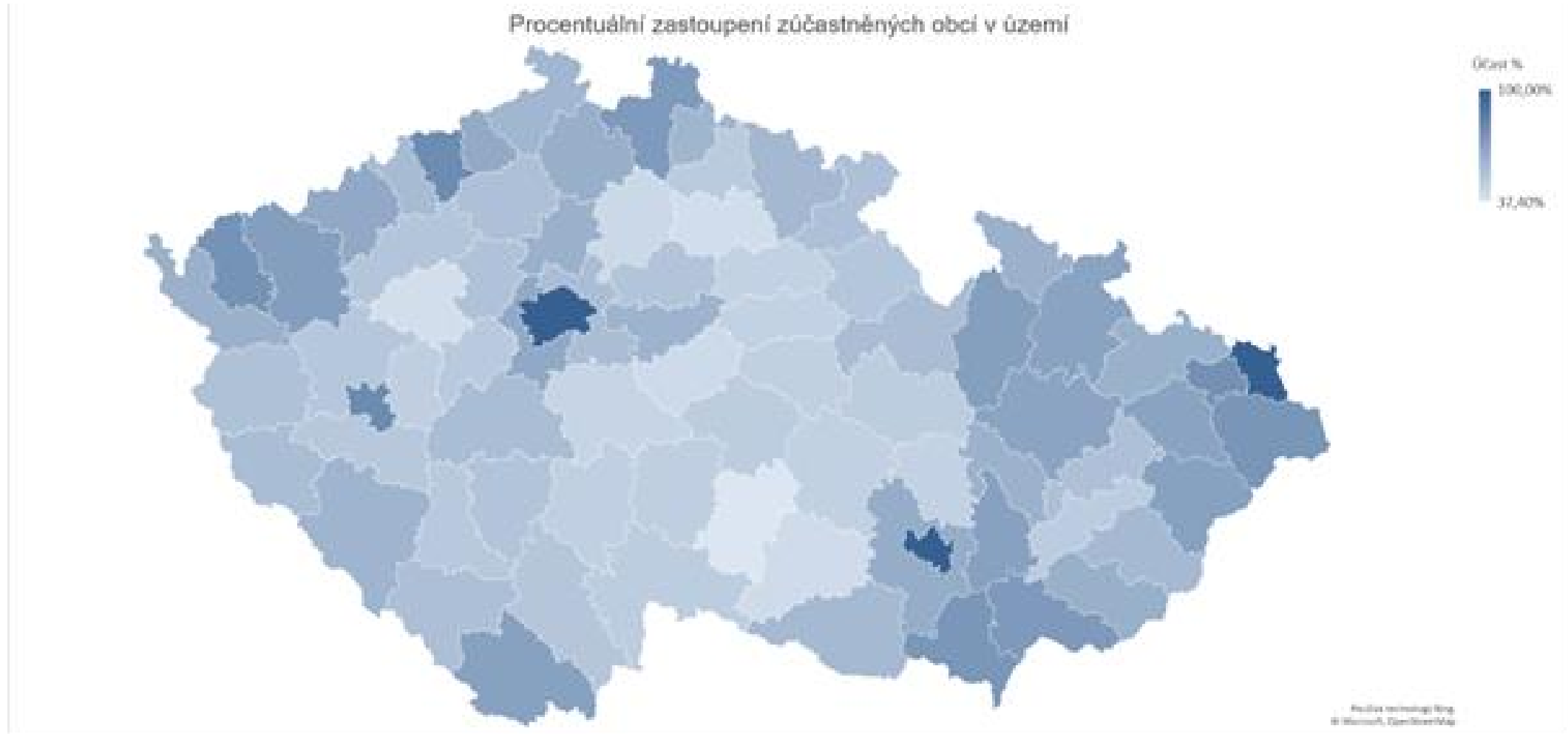

Vyhodnocení účasti dotazníkového šetření

- Dále bylo formou mapového zobrazení zpracováno **vizuální procentuální zastoupení zúčastněných obcí** – čím tmavší odstín modré, tím se z daného území zúčastnilo ankety více obcí (odpovídá poměru celkového počtu obcí daného území – okresu).
- Zobrazení je lehce zkresleno velkými městy, které vykazují 100% účast, byť se fakticky jedná o jednu obec.
- Největší návratnost dotazníků z běžných okresů zajistil okres Karviná, a to 100%. Dále pak Plzeň-město (80%), těsně následovaný okresem Teplice (79,41%). Obecně nejmenší návratnost dotazníků projevila okres Jihlava (37,4%).

Vyhodnocení účasti dotazníkového šetření

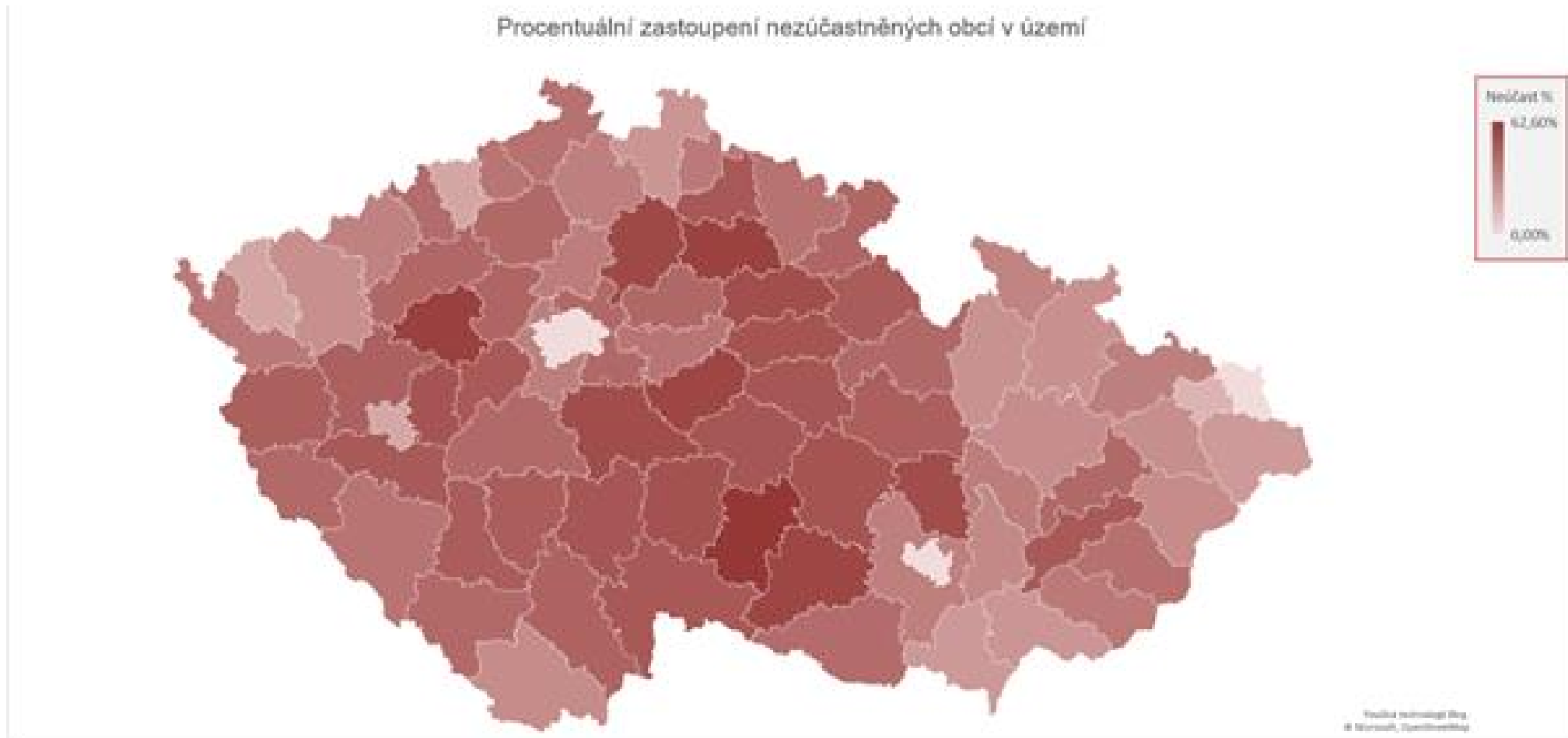

Vyhodnocení účasti dotazníkového šetření

- Naopak **neúčast** je v následující mapě zobrazena cihlovou barvou, čím tmavší odstín, tím vyšší neúčast.
- Podle počtu obyvatel největší obcí, která se ankety nezúčastnila, je Kladno, následovaná Opavou, Trutnovem a Litoměřicemi spolu s dalšími 24 obcemi nad 4300 obyvatel, což v souhrnu představuje 355 950 obyvatel.

Vyhodnocení účasti dotazníkového šetření

Vyhodnocení dotazníkového šetření

- Vypovídací hodnotu odpovědí dotazníku do značné míry determinuje přístup, jaký k jeho vyplnění zvolili respondenti. Požadované údaje respondenti běžně nevykazují, tudíž některé odpovědi jsou spíše kvalifikovaným odhadem.
- Následující tabulky přehledně zobrazují u číselných otázek, na které bylo možné odpovědět ANO/NE, součty, průměry, počet odpovědí ANO/NE a pak jejich procentuální poměr.
- Výsledky jsou seřazeny podle nejvyššího čísla nebo angažovanosti (odpověď ANO).

Vyhodnocení odpovědí a diskuse

- Závěrečná zpráva by neměla být založena pouze na vyhodnoceném sběru dat z území a měla by zohledňovat i praktické podněty a připomínky.
- V této souvislosti bychom rádi s krajskými úřady **prodiskutovali** jejich **zkušenosti** a **podněty** k problematice evidence obyvatel a rodných čísel.

otázka ANO/NE	ANO	NE	%ANO	%NE
15: Uvítali byste zjednodušení procesu ohlášení změny adresy místa trvalého pobytu spočívající v nahrazení povinnosti občana vyplnit přihlašovací lístek k trvalému pobytu vyplněním elektronického interaktivního formuláře zaměstnancem ohlašovny s automatickým využitím údajů občana vedených v informačních systémech veřejné správy (tzn., že bude možné vytisknout předvyplněný formulář k podpisu žadatele)?	2723	821	76,83%	23,17%
20: Spatřujete význam ve vydávání potvrzení o změně adresy místa trvalého pobytu po případném zrušení povinnosti ohlašovny oddělovat vyznačenou část občanského průkazu?	2182	1362	61,57%	38,43%
19: Vyplývá z praxe při ohlášení změny adresy místa trvalého pobytu občana, že se povinnost ohlašovny oddělit vyznačenou část občanského průkazu při prokázání totožnosti občana platným občanským průkazem jeví jako překonaná?	1123	2421	31,69%	68,31%

otázka ANO/NE	ANO	NE	%ANO	%NE
21: Setkali jste se při ohlášení změny adresy místa trvalého pobytu dítěte mladšího 15 let (§ 10 odst. 10 zákona o evidenci obyvatel) jedním ze zákonných zástupců (rodičů) s tím, že nejednají ve shodě?	386	3158	10,89%	89,11%
11: Vyplývá z praxe při poskytování údajů z informačního systému evidence obyvatel ve smyslu § 8 odst. 3 zákona o evidenci obyvatel, že je žádoucí rozšířit rozsah poskytovaných údajů k osobě blízké?	95	3449	2,68%	97,32%
10: Vyplývá z praxe při poskytování údajů z informačního systému evidence obyvatel ve smyslu § 8 odst. 3 zákona o evidenci obyvatel, že je žádoucí rozšířit okruh definice osoby blízké?	57	3487	1,61%	98,39%

Vyhodnocení odpovědí a diskuse

- Ročně proběhne okolo 15 000 řízení o **zrušení adresy místa trvalého pobytu** občana podle § 12 odst. 1 zákona o evidenci obyvatel.
- Ročně je něco přes 2000 občanů starších 15 let **zastupováno při evidování trvalého pobytu jinou osobou**.
- Poměrně vysoký je počet **řízení o zrušení místa trvalého pobytu** z důvodu pozměněných, neplatných, neúplných nebo padělaných dokladů nebo nepravdivě nebo nesprávně uvedených skutečností – řádově stovky ročně.
- Dobrou zprávou, svědčící o celkové srozumitelnosti agendy, by mohlo být **minimum soudních řízení** vedených na úseku evidence obyvatel.

Vyhodnocení odpovědí a diskuse

- Obce deklarují, že by uvítaly elektronizaci procesu ohlašování prostřednictvím elektronického formuláře, ponechaly by potvrzení o změně adresy a preferují nadále oddělování rohů občanského průkazu při její změně.
- V rámci odpovědí jsme obdrželi návrhy na zvážení možnosti přihlášení k trvalému pobytu do nemovitostí, které nejsou určeny k bydlení (ateliéry, ubytovny), přesunu výkonu státní správy na úseku evidence obyvatel alespoň na obce 2. typu, ohlášení adresy pro doručování se souhlasem vlastníka nemovitosti a možnost jejího zrušení, automatické (elektronické) vydávání potvrzení o změně adresy místa trvalého pobytu, obecně zvýšení správních poplatků za úkony, či vypuštění adresy místa trvalého pobytu z občanského průkazu.

Vyhodnocení odpovědí a diskuse

- Problémy v zahraničí s ustřiženým rohem občanského průkazu,
- návrh na úpravu agendy, aby nebyl přihlašovací formulář potřeba,
- možnost vyřizovat přihlášení k trvalému pobytu prostřednictvím datové schránky,
- zapisovat trvalý pobyt do konkrétní bytové jednotky,
- sjednocení informačních systémů pro obce I. typu,
- nesoulad statistických údajů evidence obyvatel s údaji vedenými ČSÚ,
- návrh nepřihlašovat občany na adresu úřadu,

Vyhodnocení odpovědí a diskuse

- stanovit občanům povinnost zřídit si doručovací adresu tam, kde skutečně mají bydliště,
- neumožnit přihlášení k trvalému pobytu pouze na základě nájemní smlouvy,
- návrh na správní řízení o zrušení adresy místa trvalého pobytu vedené formou „tichého souhlasu“, pokud by občan na výzvu ve lhůtě nereagoval, adresa trvalého pobytu by mu zanikla,
- návrh zcela vypustit správní řízení o zrušení trvalého pobytu z právní úpravy.

Vyhodnocení odpovědí a diskuse

- V rámci otázky č. 37, prostřednictvím které bylo dotazováno, zda by k účelům prověřování rodného čísla kromě předložení kopie rodného listu, občanského průkazu či cestovního dokladu mohl být dokládán ještě jiný doklad totožnosti, bylo ve většině případů odpovězeno NE.
- Z celkového počtu odpovědí však 82 respondentů uvedlo, že by jako další doklad využili řidičský průkaz. Pouze okrajově byla uvedena karta pojištěnce, školní vysvědčení či otisk prstu, které však nelze považovat za akceptovatelné.

Statistiky Ministerstva vnitra

- Ministerstvo vnitra získává prostřednictvím Digitální a informační agentury v pravidelných intervalech provozní reporty ze základních registrů, umožňující učinit si přehled o využívání údajů z informačního systému evidence obyvatel.
- Z údajů za období 2023 až 2025 vyplývají následující skutečnosti:

Rok	Počet individuálních OVM	Počet využití celkem (volání OK)
2023	3665	105 928 665
2024	3018	115 054 279
2025	1964	137 836 067

Statistiky Ministerstva vnitra

Subjekty s nejvyšším počtem využití v roce 2023:

Název subjektu	Počet využití
Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR	12 385 832
Úřad práce České republiky	11 782 132
Ministerstvo vnitra	10 701 058
Český statistický úřad	8 698 828
Ministerstvo dopravy	5 151 503

Statistiky Ministerstva vnitra

Subjekty s nejvyšším počtem využití v roce 2024:

Název subjektu	Počet využití
Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR	24 013 761
Úřad práce České republiky	13 104 379
Ministerstvo vnitra	9 178 068
Česká správa sociálního zabezpečení	6 130 411
Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group	4 733 855

Statistiky Ministerstva vnitra

Subjekty s nejvyšším počtem využití v roce 2025:

Název subjektu	Počet využití
Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR	29 328 567
Úřad práce České republiky	16 033 729
Ministerstvo vnitra	13 877 807
Česká správa sociálního zabezpečení	6 258 242
Česká spořitelna, a.s.	5 411 660

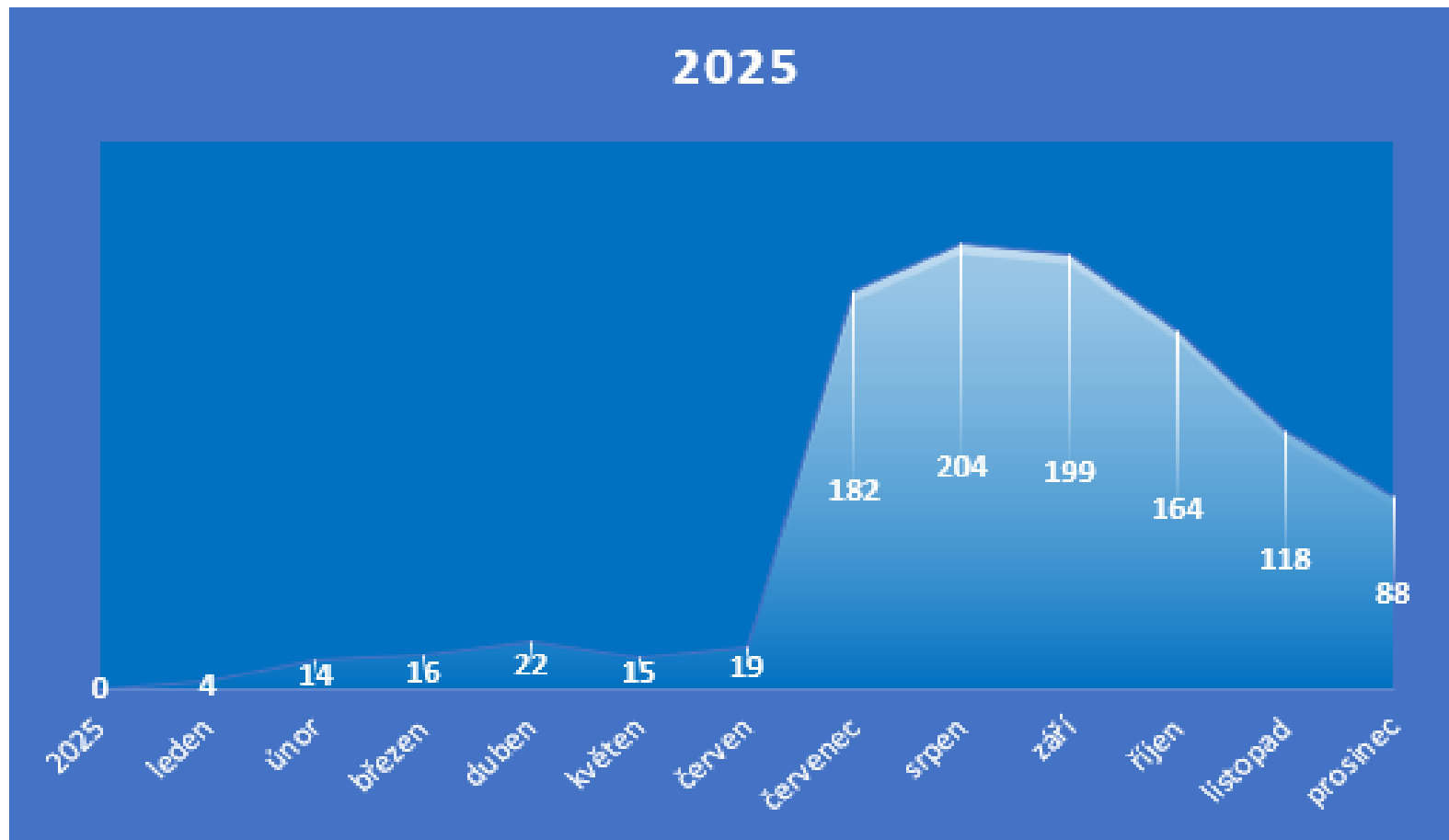

Změny rodných čísel z důvodu změny pohlaví

- V měsících leden až červen 2025 se jednalo o změnu pohlaví podmíněnou chirurgickým zákrokem – celkem **90 žádostí**.
- V následujících měsících roku, tj. červenec až prosinec 2025, došlo k výraznému nárůstu žádostí o změnu rodného čísla z důvodu změny pohlaví, nicméně nejsme schopni určit, zda byl chirurgický zákrok proveden či nikoli. Vzhledem k tomu, že nárůst došlých žádostí po 1. 7. 2025 je značný, lze se pouze domnívat, že se jedná o případy změny pohlaví bez operativního zákroku. Celkem žádostí za uvedené období: **955**.
- Měsíční nárůst žádostí o změnu rodného čísla z důvodu změny pohlaví vzrostl **pětinásobně**.

Celkový počet žádostí o změnu rodného čísla z důvodu změny pohlaví

Ministerstvo
vnitra

**Děkuji
za pozornost**

Mgr. Petra Tesařová

vedoucí oddělení evidence obyvatel

odboru správních činností

petra.tesarova@mv.gov.cz